



Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ЗАРУБІЖНА МУЗИЧНА ЛІТЕРАТУРА
Освітня програма «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Рік навчання - 3 , семестр - 5
Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань
01 Освіта//Педагогіка
Спеціальність
014 Середня освіта
Предметна спеціальність
014.13 Музичне мистецтво
Освітній рівень
перший (бакалаврський)

**Кафедра
та викладач** Кафедра теорії музики та естрадного мистецтва
Викладач: **Кафтanova Світлана Володимирівна**
E-mail: s.v.kaftanova@npu.edu.ua

**I. Основна
мета/цілі навчання** *Формування цілісного уявлення про процес історичного розвитку музичного мистецтва, набуття, поглиблення та систематизація знань у сфері музичного мистецтва в контексті художньої культури, удосконалення емоційно-рефлексивної культури сприймання музичних творів та практико-орієнтованого застосування аналітичних умінь, формування та послідовного збагачення музичного, музично-педагогічного і загального мистецького досвіду – як основи оволодіння системою базових та предметних компетентностей, необхідних для майбутньої професійно-педагогічної діяльності.*

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі*** *Навчальна дисципліна вибіркова
Цикл професійної підготовки*

III. Обсяг навчальної дисципліни	Форма навчання	Денна	Заочна
	Кількість кредитів	6	6
	Загальна кількість годин	180	180
	Лекційні заняття	40	16
	Семінарські заняття	38	8
	Самостійна робота	102	156

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1. Історія музичного мистецтва від стародавніх цивілізацій до кінця XVI століття: Античність, Середньовіччя, Ренесанс.</i> <i>Тема 2. Музичне мистецтво країн Західної Європи XVII – I пол.. XVIII ст. Бароко – провідний стиль епохи.</i> <i>Тема 3. Музичне мистецтво XVIII - початку XIX століття. Класицизм в музиці. Ідеї просвітництва та їхній вплив на становлення музичного театру.</i> <i>Тема 4. Віденська класична музична школа. Становлення симфонії як відображення новоєвропейської концепції Людини.</i> <i>Тема 5. Романтизм у музиці. Романтична вокальна і фортепіанна мініатюра і цикл мініатюр як відображення нової картини світу.</i> <i>Тема 6. Музичне мистецтво Італії. Шляхи розвитку опери XIX ст..</i> <i>Тема 7. Музичне мистецтво Франції. Г. Берліоз – основоположник програмного симфонізму.</i> <i>Тема 8. Музичне мистецтво Німеччини та Австрії другої половини XIX ст. Оперна реформа Р.Вагнера в ряду європейських реформ. Шляхи розвитку пізньоромантичного симфонізму</i> <i>Тема 9. «Молоді» національні композиторські школи XIX століття. Становлення національних композиторських шкіл у Європі XIX століття як віддзеркалення естетики романтизму. Музичне мистецтво Польщі та Угорщини.</i> <i>Тема 10. Музичне мистецтво Чехії та Норвегії.</i> <i>Тема 11. Музичне мистецтво західноєвропейських країн на межі XIX початку XX ст. Французький імпресіонізм та італійський веризм як художні напрями: нове світовідчуття в музичній образності.</i> <i>Тема 12. XX століття: епоха стилів. Поліморфізм і стильовий плюралізм як визначальні прикмети музичного мистецтва XX ст.. Національні школи XX століття.</i> <i>Тема 13. Австрійський експресіонізм і німецький неокласицизм. Нововіденська школа.</i> <i>Тема 14. Провідні тенденції музики другий половини XX- початку XXI століття. Новітні техніки композиції. Феномен культури постмодерну як явище новітньої композиторської практики.</i>
V. Результати навчання	Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни <i>Основні знання:</i> - <i>основні етапи становлення музичного мистецтва і закономірності розгортання музично-історичних процесів, найвизначніші події та явища музичного мистецтва зарубіжжя;</i> - <i>характерні риси стилів та жанрів, ключові події творчого шляху композиторів;</i> - <i>мати цілісне уявлення про еволюцію основних музичних жанрів;</i> - <i>художньо-естетичних концепцій різних стилів та напрямків у їх становленні та розвитку;</i> - <i>характерні ознаки творчого доробку провідних композиторів, визначальні твори видатних композиторів</i> <i>Основні вміння:</i> - <i>визначати стилі, напрямки і жанри;</i> - <i>визначити на слух музичний твір, його фрагменти, автора, у незнайомих музичних зразках - стильову</i>

	<i>приналежність;</i> - <i>характеризувати твори, виокремлюючи основні художньо-змістовні, жанрово-інтонаційні-риси, особливості музичної мови у контексті певної епохи;</i> - <i>визначати основні риси композиторського стилю у його зв'язках з епохою;</i> - <i>здійснювати пошук інформації з різних джерел, аналізувати, систематизувати та узагальнювати її, висловлювати критичну оцінку, самоорганізовуватися у сприйманні музичних творів;</i> - <i>застосовувати одержані знання при вирішенні фахових завдань;</i> - <i>презентувати результати опанування змісту курсу, зокрема, власного пошуку у сфері історії музичного мистецтва, вести дискусію.</i>	
VI. Порядок і критерії оцінювання	<i>Поточний контроль</i>	<i>виконання завдань на семінарських заняттях, самостійної роботи, музичні вікторини, тести, модульна контрольна робота, індивідуально-дослідне завдання.</i>
	<i>Підсумковий контроль</i>	<i>залік у 5 семестрі</i>
Критерії оцінювання		
<u>Під час усних відповідей:</u> повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури, вміння робити порівняння, висновки. <u>Під час виконання письмових завдань:</u> повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, акуратність оформлення письмової роботи.		
Рівень відповідності критеріям		
<u>Творчий рівень (90 – 100 балів).</u> Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах. <u>Високий рівень (80 – 89 балів).</u> Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. <u>Достатній рівень (70 – 79 балів).</u> Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно. <u>Задовільний рівень (65 – 69 балів).</u> Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово. <u>Низький рівень (60 – 64 балів).</u> Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем. <u>Незадовільний рівень: 35 – 59 балів</u> з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; <u>0 – 34 балів</u> з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.		
VII. Політика курсу*	<i>Політика курсу ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.</i>	

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Бедакова С. В. Історія зарубіжної музики (кінець XVI – XIX століття): Навчальний посібник. – Миколаїв. – 306 с.
 2. Гнатів Т. Ф. Музична культура Франції рубежу XIX – XX століть. – К., 1991.
 3. Дідич С. Історія західноєвропейської музики: навчальний посібник. - Кіровоград : МОН України, 2005. 226 с.
 4. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Переклад з німецької та редактор-упорядник Ю. Є. Семенов. Ч. 2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса : Будівельник, 2004. 240 с.
 5. Жаркова В. Історія західної музики: Ното Musicus від античності до бароко : навчальний посібник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. 548 с.
 6. Зарубіжна музична література : навч. посібник / автори : О. О. Александрова, О. М. Цимбал. – Харків, 2020. – Ч. 1 : Музичне мистецтво XVII – початку XIX ст. – 102 с.
 7. Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа XVII–XIX століття : навч. посібник / [під ред. М. Р. Черкашиної]. – К. : Заповіт, 1998. – 384 с.
 8. Іванова І., Мізітова А., Некрасова Н. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст.: навч. посібник. – Київ, 2003. — 306 с.
 9. Каплієнко-Ілюк Ю. В. Історія світової музики: навчальний посібник. Чернівці: Місто, 2015. 240 с.
 10. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва XIX ст. : підручник. Тернопіль : АСТОН, 2006. 608 с.
 11. Корчова О. Музичний модернізм як *terra cognita*: монографія. — Київ: Музична Україна, 2020. — 469 с.
 12. Маркова О. М. Нариси історії зарубіжної музики 1950-х – 1990-х років: Франція, Німеччина, Австрія, Італія: Навч. посібник. Вип. 1 / ОДМА ім. А. В. Нежданової. – 2-ге вид., доп. – Одеса: Друкарський дім, 2010. – 128 с.
 13. Медриш І. Світова музична література: підручник. Випуск 2. Чернівці: Місто, 2020. 448 с.
 14. Неболюбова Л. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков: Густав Малер, Рихард Штраус: учеб. пособие. – К.: Муз. Україна, 1990. – 167 с.
 15. Остапенко О. М. Світова музична література кінця XIX – першої половини XX століття: навчальний посібник. – Сєвєродонецьк, 2012. 167 с.
 16. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття: навчальний посібник. - Львів : БаК, 2005. - 232 с.
 17. Сіненко О.О. Історія зарубіжної музики: метод. рек. Київ: Видавництво Ліра. - К, 2018. 80 с.
 18. Сучасне музичне мистецтво: курс лекцій для студентів освітнього рівня «Магістр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» / розроб. О. Ю. Сєрова. Київ: НАКККіМ, 2019. 72 с.
 19. Українська музична енциклопедія: в 6 т. / Гол. редкол. Г. Скрипник; НАН України; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. — К.: Вид. ІМФЕ НАН України, 2006 - 2023.
 20. Фількевич Г.М. Всесвітня історія музики : навчальний посібник. - К.: Стилюс, 2016. 356 с.
 21. Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехресті епох: у 2 т. Київ; Суми, 2002. Т. 1 – 184 с.; Т. 2 –
-

208 с. .

22. Черкашина-Губаренко М. *Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Страницы оперной истории в картинках и лицах: монография.* Харьков: Акта, 2013. 468 с.

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри теорії музики та естрадного мистецтва
протокол №3 від 16 жовтня 2025 року*
